

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/883/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113209629
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7113209629.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu : CD Consulting, s.r.o., so sídlom v Prahe 3, K červenému dvoru 3269/25a, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanému: B. C., T.. XX.XX.XXXX, H. K. C. XXX, v konaní o zaplatenie 359,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č. k. 8C/346/2013-47 zo dňa 22.07.2014 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvého stupňa alebo len súd) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 359,- eur spolu so 6 % ročným úrokom odo dňa 16.11.2013 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,60 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodol tak po zistení, že v prejednávanej veci si žalobca uplatnil práva zo zmenky, ktorá neobsahuje údaj o jej splatnosti, avšak okrem údaje splatnosti obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. pre vlastnú zmenku. Preto zmenka nie je neplatná, keďže v zmysle čl. I § 76 ods. 2 Zmenkového zákona o vlastnej zmenke, v ktorej zmenke nie je údaj splatnosti platí, že je splatná na videnie. V prípade žalovanej zmenky konštatoval, že vystaviteľ určil pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 rokov odo dňa vystavenia (čl. I § 34 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 Zmenkového zákona). Žalobca zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom), stál sa riadnym majiteľom zmenky, preto môže v zmysle čl. I § 48 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 Zmenkového zákona postihom žiadať od žalovaného zaplatenie zmenkovej sumy, 6 % úrokov odo dňa splatnosti zmenky a odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy. Ďalej konštatoval, že úroková miera bola v zmenke uvedená sadzbou 0,25 % denne, t.j. 91,25 % ročne, v zmysle čl. I § 5v spojení s § 77 ods. 2 Zmenkového zákona. Uviedol, že v prípade, ak Zmenkový zákon alebo osobitný predpis neobsahuje inú úpravu, platnosť právnych úkonov, t.j. jednotlivých zápisov na zmenke sa spravuje všeobecnými ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch. Pri posudzovaní úrokovej miery v úrokovej doložke na zmenke vychádzal z ust. § 39 Občianskeho zákonníka a skúmal, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi neplatný. Súd prvého stupňa vychádzal zo skutočnosti, že v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úrokoch pre domácnosti nižšie ako 14 % ročne (údaj zistený z internetovej stránky NBS), ktorú sadzbu zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne t.j. 91,25 % ročne, viacnásobne prevyšuje. Preto úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a preto žalobu v tejto časti zamietol. Zaviazal žalovaného na zaplatenie zmenkovej sumy a 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy odo dňa zročnosti zmenky, t.j. v danom

prípade odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu žalovanému z dôvodu, že žalobca nepredložil dôkaz, kedy pred podaním žaloby predložil zmenku žalovanému k zaplateniu, teda, kedy sa stala zmenka zročnou. Vychádzal z toho, že za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde, preto žalobcovi 6 % úrok z omeškania priznal tak, ako to uviedol, od 16.11.2013, dňom nasledujúcim po doručení žaloby žalovanému, a v prevyšujúcej časti žalobu na zaplatenie 6 % úrokov zo zmenkovej sumy zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. a keďže žalobca bol v konaní čiastočne úspešný, čo do priznania zmenkovej istiny vo výške 359,- eur a zmenkovej odmeny, ale neúspešný bol v časti nepriznaného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy (čo niekoľkonásobne prevyšuje žalovanú istinu) a čiastočne aj ohľadom uplatneného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti zmenkového úroku v sadzbe 0,25 % denne zo zmenkovej sumy, ako aj voči výroku o trovách konania v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/, písm. a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a z dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. Navrhoval zmeniť napadnutý rozsudok a priznať žalobou uplatnenú pohľadávku v celom rozsahu, ako aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške 34,6 eur.

K dôvodom odvolania uviedol, že nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, na čo v tejto časti považoval súd prvého stupňa zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Uviedol, že zmenku vystavil žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal a jeho prejav vôle bol slobodný. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky, a teda mal žalovaný vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25 % denne, s čím aj súhlasil. Poukazoval na citované rozsudky Okresného súdu Lučenec zo dňa 13.02.2014 sp.zn. 13C/88/2013 a ďalšie, v ktorých okresné sudy priznali nárok žalobcovi v plnom rozsahu. Taktiež poukazoval aj na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.08.2002 sp.zn. 25Cdo/1839/2000. Podotkol, že účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Má sankčný charakter a preto zmluvná pokuta 0,25 % z istiny za každý deň omeškania vo výške 533,- eur predstavuje 1,33 eur denne, čo nie je neprimerané účelu, ktorý bol dohodou o zmluvnej pokute účastníkmi konania sledovaný, a to včasné plnenie si povinností vlastníkmí bytov a nebytových priestorov v bytovom dome.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti výrokom rozhodnutia, proti ktorým je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutých výrokoch je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

V konaní došlo k vade v procesnom postupe súdu, ktorá má za následok odňatie práva účastníkom konať pred súdom a na ktorú odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti v zmysle ust. § 212 ods. 3 O.s.p.

Táto vada spočíva v tom, že hoci súd prvého stupňa oznámil, že vo veci bude verejne vyhlásený rozsudok, následne vykonal vo veci pojednávanie, a to oboznámením listinných dôkazov a uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené s tým, že po vykonanom dokazovaní vo veci vyhlásil rozsudok. Dokazovanie sa ale vykonáva len na pojednávaní, na ktoré nepredvolal účastníkov konania a tým im znemožnil realizáciu ich procesných práv s tým spojených.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti pred súdom konať dochádza tiež vtedy, keď súd vec prejedná a rozhodne v neprítomnosti účastníka konania, hoci nie sú preto splnené podmienky vyplývajúce z ust. § 101 ods. 2 O.s.p.

Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihládne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy (§ 101 ods. 2 O.s.p.).

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že predpokladom uskutočnenia pojednávania a rozhodnutia v neprítomnosti účastníkov je riadne predvolanie účastníka na pojednávanie, ktorý sa nedostaví a ani nepožiada z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania.

Predvolanie účastníkov na pojednávanie sa musí doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 115 ods. 2 O.s.p.).

V prejednávanej veci z obsahu spisu splnenie podmienok pre pojednávanie súdu v neprítomnosti účastníkov dňa 22.07.2014 preukázané nie je.

Uznesením zo dňa 15.07.2014 sudkyňa rozhodla, že dňa 22.07.2014 o 14.30 hod. bude na Okresnom súde v Rožňave vyhlásený rozsudok vo veci samej. Uvedené oznámenie bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu dňa 16.7.2014. Následne však obsahom spisu je zápisnica o verejnom vyhlásení rozhodnutia, v ktorej sa konštatuje, že účastníci neboli prítomní a je zrejmé, že súd oboznámil listinné dôkazy, uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a následne vyhlásil rozsudok.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že účastníci neboli vôbec predvolaní na pojednávanie, na ktorom súd vykonal dokazovanie vo veci. Tak nemali vedomosť o tomto pojednávaní a nemohli tak realizovať svoje procesné právo predniesť návrh, resp. svoju obranu, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, vyjadriť sa k návrhom na vykonanie dôkazov ako aj k samotným vykonaným dôkazom a na záver zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Svojím procesným postupom súd v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom, nepochybne odňal právo účastníkom konať pred súdom, t.j. došlo k znemožneniu uplatniť procesné práva priznané im Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov.

Keďže pre odvolací súd z ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. vyplýva povinnosť vždy zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa v prípade, ak súd prvého stupňa postupoval v konaní predchádzajúcom vydaniu odvolacím súdom preskúmaného rozhodnutia v rozpore so zákonom tým spôsobom, že takéto konanie bezprostredne malo za následok odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, odvolací súd zrušil napadnutý výrok rozsudku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti ako aj súvisiaci výrok o trovách konania v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 O.s.p. a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že základným právom účastníka je, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. Občiansky súdny poriadok, upravujúci postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní, ústavou zaručené právo osobnej prítomnosti účastníka konania na súdnom konaní zabezpečuje tak, že ukladá súdu, ak zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, aby nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí byť účastníkom doručené tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 115 ods. 2 O.s.p.).

Pojednávať v neprítomnosti účastníkov môže súd iba za splnenia podmienok vyššie citovaného ust. § 101 ods. 2 O.s.p., t.j. ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie bez toho, aby požiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie.

Po vrátení veci v rozsahu jej zrušenia bude povinnosťou súdu prvého stupňa postupovať podľa článku 9 Nariadenia Európskeho parlamentu, Rady ES č. 861/2007, teda môže nariadiť pojednávanie (vzhľadom na potrebu vykonať dokazovanie oboznámením obsahu listinných dôkazov alebo ich prečítaním), na ktoré riadne predvolá účastníkov konania a umožní im realizovať všetky im priznané procesné práva

tak, ako boli vyššie uvedené, alebo môže rozhodnúť na základe listinných dôkazov aj bez nariadenia pojednávania.

V novom rozhodnutí súd rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 zák. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.